

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΜΕ ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟ

Θέμα διδασκαλίας: Δομή, δικαιώματα και υποχρεώσεις των μελών της οικογένειας.

Μέθοδος: Ομαδοσυνεργατική (Διδασκαλία σε μικρές ομάδες μαθητών)

Ηλικιακή Ομάδα: Α΄ Γυμνασίου έως Β΄ Λυκείου (Μπορεί να διδαχθεί σε όλες τις τάξεις)

Στοχοθέτηση:

Οι μαθητές

- Να κατανοήσουν τη δομή και τους τύπους της οικογένειας.
- Να αναγνωρίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μελών της οικογένειας.
- Να συνεργαστούν αποτελεσματικά μεταξύ τους για την επίτευξη του κοινού στόχου.

Φάσεις διδασκαλίας (45΄)	Περιγραφή
1. Προετοιμασία της διδασκαλίας (5΄)	Ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους μαθητές μια φωτογραφία διευρυμένης/εκτεταμένης οικογένειας και ζητά από τους μαθητές να σκεφτούν τι σημαίνει για αυτούς «οικογένεια» και να μοιραστούν μία λέξη ή φράση που τους έρχεται στο μυαλό. Αυτό μπορεί να γίνει και σε κύκλο, όπου κάθε μαθητής λέει κάτι διαφορετικό. Έπειτα τους βοηθά να σχηματίσουν ομάδες των 4-5 μαθητών με βάση τα ενδιαφέροντα των μαθητών ή τις δεξιότητες συνεργασίας τους. Οι μαθητές καλούνται να ονομάσουν την ομάδα τους και να επιλέξουν έναν αρχηγό και έναν γραμματέα. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να δώσει στους μαθητές χρόνο για να συνεργαστούν.
2. Εργασία στις ομάδες (20΄)	Ο εκπαιδευτικός φέρνει τους μαθητές σε επαφή με μελέτες περίπτωσης σχετικά με την καθημερινή ζωή ορισμένων οικογενειών στο χωριό και στην πόλη. Οι μαθητές εργάζονται στις ομάδες για να κατανοήσουν και να επεξεργαστούν τις πληροφορίες και για να παρουσιάσουν τα ευρήματά τους στην τάξη. Κάθε ομάδα συμπληρώνει τα αντίστοιχα πεδία σε έναν Πίνακα Αναφοράς (βλ. παρακάτω).

**3. Συμπεράσματα /
Εφαρμογή (10΄)**

Οι μαθητές καλούνται να συνδυάσουν τις πληροφορίες που επεξεργάστηκαν κατά την εργασία στις ομάδες τους και να εφαρμόσουν τις νέες γνώσεις σε πρακτικά παραδείγματα. Π.χ. μπορούν να δημιουργήσουν ένα «οικογενειακό σύμβολο» που περιγράφει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις κάθε μέλους, βασισμένο σε όσα διδάχτηκαν. Εναλλακτικά, μπορούν να δημιουργήσουν έναν Χάρτη Εννοιών με Κύρια Έννοια την «Οικογένεια» και υποκατηγορίες τους τύπους της (πυρηνική, εκτεταμένη, μονογονεϊκή). Σε κάθε υποκατηγορία μπορούν να προστεθούν δικαιώματα και υποχρεώσεις, ώστε οι μαθητές/τριες να κατανοήσουν ότι είναι σχεδόν ίδια σε κάθε τύπο οικογένειας.

4. Αξιολόγηση (5΄)

Οι μαθητές συμπληρώνουν Φύλλο Εργασίας.

5. Ανακεφαλαίωση (5΄)

Ο εκπαιδευτικός (εναλλακτικά: οι συντονιστές των ομάδων ή ένας μαθητής) συνοψίζει τα βασικά σημεία του μαθήματος.

Διδακτικό Υλικό:

Για τη Φάση 1: Προετοιμασία της Διδασκαλίας

Πηγή εικόνας: <https://kidot.gr/magazine/family-corner/family-types/i-6-typi-tis-ikogenias-stin-epochi-mas/>
(ανάκτηση: 13.11.2024)

Η ζωή τριών οικογενειών στο χωριό -1

Το χωριό ξυπνάει νωρίς το πρωί, με το άκουσμα των πουλιών και του κόκορα. Τα σπίτια γεμίζουν ζωή, με ανθρώπους που ετοιμάζονται για τη δουλειά τους ή για τις αγροτικές τους εργασίες.

Σε ένα μικρό σπίτι στο κέντρο του χωριού, η οικογένεια Αυγέρη ξυπνάει. Η μητέρα, η Μαρία, ξυπνάει τα παιδιά της, τον Γιώργο και την Ελένη, και τους βοηθάει να ετοιμαστούν για το σχολείο. Ο πατέρας, ο Γιάννης, φεύγει για το χωράφι. Η Μαρία μαγειρεύει πρωινό για τα παιδιά και στη συνέχεια τους συνοδεύει στο σχολείο. Όταν επιστρέφει σπίτι, κάνει δουλειές του σπιτιού και στη συνέχεια πηγαίνει για ψώνια. Το απόγευμα, η Μαρία και τα παιδιά επιστρέφουν σπίτι. Η Μαρία βοηθάει τα παιδιά με τα μαθήματά τους και στη συνέχεια τους μαγειρεύει φαγητό. Όταν ο Γιάννης επιστρέφει από το χωράφι, η οικογένεια τρώει δείπνο μαζί. Η Μαρία και ο Γιάννης αγαπούν πολύ τα παιδιά τους και θέλουν να τους δώσουν τα καλύτερα. Ωστόσο, η καθημερινή ζωή στο χωριό είναι πιο αργή από την καθημερινή ζωή στην πόλη και οι δύο γονείς έχουν περισσότερο χρόνο για να περάσουν με τα παιδιά τους.

Η ζωή τριών οικογενειών στο χωριό -2

Το χωριό ξυπνάει νωρίς το πρωί, με το άκουσμα των πουλιών και του κόκορα. Τα σπίτια γεμίζουν ζωή, με ανθρώπους που ετοιμάζονται για τη δουλειά τους ή για τις αγροτικές τους εργασίες.

Σε ένα γειτονικό σπίτι, η οικογένεια Αθανασίου ξυπνάει. Η μητέρα, η Ελένη, μεγαλώνει μόνη της τον γιο της, τον Δημήτρη. Η Ελένη ξυπνάει τον Δημήτρη και τον βοηθάει να ετοιμαστεί για το σχολείο. Στη συνέχεια, πηγαίνει στους στάβλους για να βοηθήσει τα αδέρφια της. Ο Δημήτρης πηγαίνει στο σχολείο μόνος του. Το μεσημέρι, η Ελένη επιστρέφει από τους στάβλους και μαγειρεύει φαγητό για τον Δημήτρη. Όταν ο Δημήτρης επιστρέφει από το σχολείο, κάνει τα μαθήματά του και στη συνέχεια βοηθάει τη μητέρα του με τις δουλειές του σπιτιού. Η Ελένη αγαπάει πολύ τον Δημήτρη και κάνει ό,τι μπορεί για να τον μεγαλώσει σωστά. Ωστόσο, η καθημερινή ζωή στο χωριό μπορεί να είναι δύσκολη, καθώς η Ελένη πρέπει να συνδυάσει τη σκληρή δουλειά με τη φροντίδα του Δημήτρη.

Η ζωή τριών οικογενειών στο χωριό -3

Το χωριό ξυπνάει νωρίς το πρωί, με το άκουσμα των πουλιών και του κόκορα. Τα σπίτια γεμίζουν ζωή, με ανθρώπους που ετοιμάζονται για τη δουλειά τους ή για τις αγροτικές τους εργασίες.

Σε ένα μεγάλο σπίτι στην εξοχή, η οικογένεια Σκοπελίτη ξυπνάει. Η οικογένεια αποτελείται από τους γονείς, τον Γιώργο και την Μαρία, τα παιδιά τους, τον Αλέξανδρο και την Αλεξάνδρα, τους παππούδες και τις γιαγιάδες, και τα ξαδέλφια τους. Το πρωί, ο Γιώργος ξυπνάει τον Αλέξανδρο και την Αλεξάνδρα και τους βοηθάει να ετοιμαστούν για το σχολείο. Στη συνέχεια, ο Γιώργος και η Μαρία πηγαίνουν στην κτηνοτροφική τους μονάδα. Οι παππούδες και οι γιαγιάδες μένουν στο σπίτι και φροντίζουν τα ξαδέλφια τους. Το μεσημέρι, η γιαγιά μαγειρεύει φαγητό για όλη την

οικογένεια. Το απόγευμα, τα παιδιά παίζουν μαζί ή κάνουν άλλες δραστηριότητες. Όταν οι γονείς επιστρέφουν από το χωράφι, η οικογένεια τρώει δείπνο μαζί. Η οικογένεια Σκοπελίτη είναι πολύ δεμένη και απολαμβάνει να περνάει χρόνο μαζί. Η καθημερινή ζωή στο χωριό είναι πιο αργή από την καθημερινή ζωή στην πόλη και η οικογένεια έχει περισσότερο χρόνο για να χαλαρώσει και να περάσει χρόνο μαζί.

Η ζωή τριών οικογενειών στην πόλη -1

Η πόλη ξυπνάει αργά το πρωί, με το βουητό των αυτοκινήτων και των ανθρώπων που πηγαίνουν στη δουλειά. Τα σπίτια γεμίζουν ζωή, με παιδιά που ετοιμάζονται για το σχολείο και γονείς που ετοιμάζονται να φύγουν.

Σε ένα μικρό διαμέρισμα στο κέντρο της πόλης, η οικογένεια Παπαδοπούλου ξυπνάει. Η μητέρα, η Μαρία, ξυπνάει τα παιδιά της, τον Γιώργο και την Ελένη, και τους βοηθάει να ετοιμαστούν για το σχολείο. Ο πατέρας, ο Γιάννης, φεύγει για τη δουλειά. Η Μαρία μαγειρεύει πρωινό για τα παιδιά και στη συνέχεια τους συνοδεύει στο σχολείο. Όταν επιστρέφει σπίτι, κάνει δουλειές του σπιτιού και στη συνέχεια πηγαίνει για ψώνια. Το απόγευμα, η Μαρία και τα παιδιά επιστρέφουν σπίτι. Η Μαρία βοηθάει τα παιδιά με τα μαθήματά τους και στη συνέχεια τους μαγειρεύει φαγητό. Όταν ο Γιάννης επιστρέφει από τη δουλειά, η οικογένεια τρώει δείπνο μαζί. Η Μαρία και ο Γιάννης αγαπούν πολύ τα παιδιά τους και θέλουν να τους δώσουν τα καλύτερα. Ωστόσο, η καθημερινή ζωή στην πόλη είναι απαιτητική και οι δύο γονείς εργάζονται σκληρά για να τα βγάλουν πέρα.

Η ζωή τριών οικογενειών στην πόλη -2

Η πόλη ξυπνάει αργά το πρωί, με το βουητό των αυτοκινήτων και των ανθρώπων που πηγαίνουν στη δουλειά. Τα σπίτια γεμίζουν ζωή, με παιδιά που ετοιμάζονται για το σχολείο και γονείς που ετοιμάζονται να φύγουν.

Σε ένα μεγάλο διαμέρισμα στα προάστια της πόλης, η οικογένεια Κωσταντίνου ξυπνάει. Η μητέρα, η Ελένη, μεγαλώνει μόνη της τον γιο της, τον Δημήτρη. Η Ελένη ξυπνάει τον Δημήτρη και τον βοηθάει να ετοιμαστεί για το σχολείο. Στη συνέχεια, πηγαίνει στη δουλειά. Ο Δημήτρης πηγαίνει στο σχολείο μόνος του. Το μεσημέρι, η Ελένη επιστρέφει από τη δουλειά και μαγειρεύει φαγητό για τον Δημήτρη. Όταν ο Δημήτρης επιστρέφει από το σχολείο, κάνει τα μαθήματά του και στη συνέχεια βοηθάει τη μητέρα του με τις δουλειές του σπιτιού. Η Ελένη αγαπάει πολύ τον Δημήτρη και κάνει ό,τι μπορεί για να τον μεγαλώσει σωστά. Ωστόσο, η καθημερινή ζωή είναι δύσκολη και η Ελένη συχνά νιώθει εξαντλημένη.

Η ζωή τριών οικογενειών στην πόλη -3

Η πόλη ξυπνάει αργά το πρωί, με το βουητό των αυτοκινήτων και των ανθρώπων που πηγαίνουν στη δουλειά. Τα σπίτια γεμίζουν ζωή, με παιδιά που ετοιμάζονται για το σχολείο και γονείς που ετοιμάζονται να φύγουν.

Σε ένα μεγάλο σπίτι στα προάστια, η οικογένεια Αναστόπουλου ξυπνάει. Η οικογένεια αποτελείται από τους γονείς, τον Γιώργο και την Μαρία, τα παιδιά τους, τον Αλέξανδρο και την Αλεξάνδρα, τους παππούδες και τις γιαγιάδες, και τα ξαδέρφια τους. Το πρωί, ο Γιώργος ξυπνάει τον Αλέξανδρο και την Αλεξάνδρα και τους βοηθάει να ετοιμαστούν για το σχολείο. Στη συνέχεια, ο Γιώργος και η Μαρία πηγαίνουν στη δουλειά. Οι παππούδες και οι γιαγιάδες μένουν στο σπίτι και φροντίζουν τα ξαδέρφια

τους. Το μεσημέρι, η γιαγιά μαγειρεύει φαγητό για όλη την οικογένεια. Το απόγευμα, τα παιδιά παίζουν μαζί ή κάνουν άλλες δραστηριότητες. Όταν οι γονείς επιστρέφουν από τη δουλειά, η οικογένεια τρώει δείπνο μαζί. Η οικογένεια Αναστόπουλου είναι πολύ δεμένη και απολαμβάνει να περνάει χρόνο μαζί. Η καθημερινή ζωή στην εξοχή είναι πιο χαλαρή από την καθημερινή ζωή στην πόλη και η οικογένεια έχει περισσότερο χρόνο για να χαλαρώσει και να περάσει χρόνο μαζί.

Να διαβάσετε προσεκτικά κάθε κείμενο και να κρατήσετε σημειώσεις σχετικά:

(α) τη σύνθεση της οικογένειας που παρουσιάζεται

(β) τις υποχρεώσεις των μελών κάθε οικογένειας (Τι πρέπει να κάνει κάθε μέλος, κατά τη γνώμη σας)

(γ) τους τρόπους με τους οποίους κάθε μέλος συνεισφέρει στην καθημερινή ζωή της οικογένειας (τι φαίνεται να κάνει κάθε μέλος)

Πίνακας Αναφοράς:

	Οικ. 1	Οικ.2	Οικ.3	Οικ.4	Οικ.5	Οικ.6
Πόσα και ποια είναι τα μέλη τους; Ποιες είναι οι βασικές ανάγκες του/της καθενός/μιας;						
Ποιες είναι οι καθημερινές τους υποχρεώσεις;						
Τι άλλο μπορούν να κάνουν για να βοηθήσουν την οικογένεια;						

Στη Φάση 3: Συμπεράσματα / Εφαρμογή

Χρησιμοποιούμε είτε λογισμικό εννοιολογικής χαρτογράφησης, είτε τον πίνακα διδασκαλίας για την κατάρτιση του Εννοιολογικού Χάρτη.

Για τη Φάση της Αξιολόγησης (Φύλλο Εργασίας με ενδεικτικές ερωτήσεις κλειστού τύπου):

ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ερώτηση 1

Τι είναι η πυρηνική οικογένεια;

- α. Μια οικογένεια που αποτελείται από δύο γονείς και τα παιδιά τους.
- β. Μια οικογένεια που αποτελείται από έναν/μια γονέα και τα παιδιά του/της.
- γ. Μια οικογένεια που αποτελείται από δύο ή περισσότερες γενιές συγγενών.

Σωστή απάντηση: 1

Ερώτηση 2

Ποια είναι τα δικαιώματα των παιδιών σε μια πυρηνική οικογένεια;

- α. Το δικαίωμα να αγαπιούνται και να φροντίζονται από τους γονείς τους.
- β. Το δικαίωμα να έχουν φαγητό, στέγη και ρούχα.
- γ. Το δικαίωμα να πηγαίνουν στο σχολείο και να μορφώνονται.

Σωστή απάντηση: 1, 2, 3

Ερώτηση 3

Ποια είναι οι υποχρεώσεις των γονέων σε μια πυρηνική οικογένεια;

- α. Να αγαπούν και να φροντίζουν τα παιδιά τους.
- β. Να παρέχουν στα παιδιά τους φαγητό, στέγη και ρούχα.
- γ. Να στέλνουν τα παιδιά τους στο σχολείο και να τα μορφώνουν.

Σωστή απάντηση: 1, 2, 3

Ερώτηση 4

Τι είναι η μονογονεϊκή οικογένεια;

- α. Μια οικογένεια που αποτελείται από δύο γονείς και τα παιδιά τους.
- β. Μια οικογένεια που αποτελείται από έναν/μια γονέα και τα παιδιά του/της.
- γ. Μια οικογένεια που αποτελείται από δύο ή περισσότερες γενιές συγγενών.

Σωστή απάντηση: 2

Ερώτηση 5

Ποια είναι τα δικαιώματα των γονέων σε μια μονογονεϊκή οικογένεια;

- α. Το δικαίωμα να αγαπούν και να φροντίζουν τα παιδιά τους.
- β. Το δικαίωμα να έχουν φαγητό, στέγη και ρούχα.
- γ. Το δικαίωμα να πηγαίνουν στο σχολείο και να μορφώνονται.

Σωστή απάντηση: 1, 2, 3

Ερώτηση 6

Τι είναι η διευρυμένη οικογένεια;

- α. Μια οικογένεια που αποτελείται από δύο γονείς και τα παιδιά τους.
- β. Μια οικογένεια που αποτελείται από έναν/μια γονέα και τα παιδιά του/της.
- γ. Μια οικογένεια που αποτελείται από δύο ή περισσότερες γενιές συγγενών.

Σωστή απάντηση: 3

Επιπλέον, μπορεί να δοθεί ο Χάρτης Εννοιών που καταρτίστηκε στη Φάση 3 με κενές κάποιες έννοιες, ώστε οι μαθητές/τριες να τις συμπληρώσουν.